

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СТАТИСТИКИ,
ОБЛІКУ ТА АУДИТУ**

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до виконання контрольних робіт

**з дисципліни «Методологія проведення наукових
досліджень»**

**для освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» за спеціальністю
072 Фінанси, банківська справа та страхування**

Укладач: доктор економічних наук, професор Т. Г. Бондарук

**Затверджено на засіданні кафедри фінансів,
протокол № 1 від “29” 08 2016 р.**

Київ 2016

УДК 371.385:336.6 (072)

ББК У9(2)26+Ч30

М 54

Методичні рекомендації до виконання контрольних робіт з дисципліни «Методологія проведення наукових досліджень» / д.е.н., професор Т.Г.Бондарук – К.: НАСООА, 2016. – 35 с.

Викладено методичні рекомендації до виконання контрольних робіт з дисципліни «Методологія проведення наукових досліджень» для освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування.

ЗМІСТ

Вступ	
Навчально-методичний план дисципліни	
Зміст дисципліни	
Навчальна програма дисципліни	
Плани семінарських занять з навчальної дисципліни	
Самостійна робота студентів	
Рекомендації щодо виконання контрольної роботи.	
Контрольні питання	
Навчально-методичні матеріали з дисципліни	

Структура програми навчальної дисципліни **«Методологія проведення наукових досліджень»**

ВСТУП

Мета і завдання дисципліни, її місце в навчальному процесі.

Поглиблення глобалізаційних процесів зумовлює формування нових підходів до освіти, до наукової компетентності фахівця. Наука є складовою загальнолюдської культури, і тому майбутні фахівці у галузі фінансів мають знати, що таке наука, наукові дослідження та як вони проводяться. Оволодіння науковим апаратом і логікою наукового процесу є основним інструментом глибокого усвідомлення інноваційних явищ і вміння їх розв'язувати за допомогою неординарних методів. У контексті вищезазначеного вивчення дисципліни «Методологія проведення наукових досліджень» набуває особливої актуальності в теперішніх умовах.

Навчальний курс розрахований на вивчення студентами, які здобувають освітньо-кваліфікаційний рівень «магістр», і передбачає поглиблене вивчення основних організаційних та методологічних засад проведення наукових досліджень в економічній сфері. Курс «Методологія проведення наукових досліджень» є курсом прикладного характеру, який покликаний допомогти студентам у формуванні їх як науковців.

Зміст курсу передбачає висвітлення основних теоретичних основ, питань методики, технології та організації науково-дослідної діяльності, тобто теоретичного і практичного підґрунтя для ефективного проведення студентами наукових досліджень і підготовки випускних кваліфікаційних робіт. Оволодіння ними методологією, методами та необхідним інструментарієм проведення наукових досліджень сприятиме формуванню відповідного практичного досвіду поєднання теоретичних знань і практичних навиків, успішному захисту випускних кваліфікаційних робіт.

Метою вивчення курсу є надання студенту уявлень про науку як систему знань та інструмента пізнання, формування системних знань і

розуміння концептуальних методів наукових досліджень, що полягають у розкритті теоретичних та практичних аспектів наукової роботи, ознайомлення з методологічними засадами дослідження в галузі фінансів, навчити організовувати науковий пошук, оформлювати звіт про наукове дослідження в необхідній формі (тези, стаття, монографія, реферат, дисертація тощо), представляти свої результати на наукових конференціях і семінарах.

Завданням курсу є висвітлення теоретичних основ, питань методики, технології та організації науково-дослідницької діяльності, тобто формування теоретичного й практичного підґрунтя для ефективного, кваліфікованого проведення наукових досліджень студентами, магістрами, як у процесі навчання у вузі, так і на практиці.

Таким чином, вивчення дисципліни «Методологія проведення наукових досліджень» допоможе студентам кваліфіковано оволодіти понятійним апаратом, методикою виконання та оформлення науково-дослідної роботи, успішно захистити дипломну роботу і бути готовим до подальших творчих наукових пошуків у практичній роботі фахівця у галузі фінансів.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Назва теми	Всього годин	В тому числі				
			Аудиторні	З них		Самостійна робота	Форма контролю
				лекції	практичні		
	Змістовний модуль 1	60	24	18	6	36	Мод. контр. 1
1.	Поняття, види та вимоги до наукового дослідження	12	2	2		8	
2.	Основи методології науково-дослідної роботи. Типологія методів дослідження	19	6	4	2	7	

3.	Емпіричні методи наукового дослідження	15	4	4		7	
4.	Методологія теоретичних досліджень	19	6	4	2	7	
5.	Основні поняття і визначення математичних методів та методів статистичної обробки наукових даних	19	6	4	2	7	
	Змістовний модуль 2	48	18	14	4	30	Мод. контр. 2
6.	Структура дослідження: обґрунтування актуальності і визначення теми дослідження, його мети, завдання	16	4	4		8	
7.	Розробка концептуальних положень і апарату дослідження (гіпотези, методи, етапи, об'єкти, засоби). Вивчення теоретичного і практичного стану проблеми	19	6	4	2	7	
8.	Розробка та експериментальна перевірка моделі, головних ідей, концептуальних положень, що покладені в основу дослідження	19	6	4	2	7	
9.	Обробка даних дослідження та оформлення результатів. Форми відображення результатів наукового дослідження: повідомлення, доповіді, тези, статті, дипломні роботи, розділи до монографій, науково-методичні рекомендації, навчальні посібники, дисертації, монографії	12	2	2		8	
Разом		108	42	32	10	66	зал.

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Поняття, види та вимоги до наукового дослідження.
2. Основи методології науково-дослідної роботи. Типологія методів дослідження.
3. Емпіричні методи наукового дослідження.

4. Методологія теоретичних досліджень.
5. Основні поняття і визначення математичних методів та методів статистичної обробки наукових даних.
6. Структура дослідження: обґрунтування актуальності і визначення теми дослідження, його мети, завдання.
7. Розробка концептуальних положень і апарату дослідження (гіпотези, методи, етапи, об'єкти, засоби). Вивчення теоретичного і практичного стану проблеми.
8. Розробка та експериментальна перевірка моделі, головних ідей, концептуальних положень, що покладені в основу дослідження.
9. Обробка даних дослідження та оформлення результатів. Форми відображення результатів наукового дослідження: повідомлення, доповіді, тези, статті, дипломні роботи, розділи до монографій, науково-методичні рекомендації, навчальні посібники, дисертації, монографії.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Поняття, види та вимоги до наукового дослідження

Сутність, зміст, мета науки та її цілі. Функції науки. Класифікація наук. Наукознавство та його основні розділи. Організація науково-дослідної діяльності в Україні. Сутність наукових досліджень та їх класифікація. Основні ознаки наукового дослідження. Системність, доказовість та теоретичність наукового дослідження. Основні етапи в організації наукових дослідженнях. Емпіричні, логічні та теоретичні пізнавальні завдання наукового дослідження. Класифікація наукових досліджень. Ефективність наукових досліджень.

Тема 2. Основи методології науково-дослідної роботи. Типологія методів дослідження

Поняття про методологію досліджень. Методи та техніка наукових досліджень. Типологія методів дослідження. Поняття системного, комплексного та цілісного підходу в науковому дослідженні. Загальнонаукові, часткові та спеціальні методи дослідження. Головні компоненти методики наукового дослідження.

Тема 3. Емпіричні методи наукового дослідження

Загальна характеристика емпіричних методів дослідження. Стадії емпіричного рівня. Спостереження й експеримент. Порівняння і вимірювання. Емпіричні методи в економічних дослідженнях. Опитування як метод. Характеристика розрахунково-аналітичних методів. Сутність економіко-математичних методів. Формалізація та аксіоматизація як методи наукового дослідження.

Тема 4. Методологія теоретичних досліджень

Загальна характеристика теоретичних методів дослідження. Сутність методів аналізу та синтезу. Види методів аналізу та синтезу: емпіричний, елементарно-теоретичний, структурно-генетичний. Сутність методів дедукції та індукції. Поняття загального та часткового. Аксіоматичний та історичний методи теоретичних досліджень. Сутність методу моделювання та його принципи. Ідеалізація, гіпотеза і теорія.

Тема 5. Основні поняття і визначення математичних методів та методів статистичної обробки наукових даних

Дослідження операцій. Сутність математичних моделей. Етапи процесу математичного моделювання. Сутність економетрики та математичної економіки. Ознаки класифікації математичних моделей. Методи статистичної обробки даних. Сутність економіко-статистичного аналізу.

Тема 6. Структура дослідження: обґрунтування актуальності і визначення теми дослідження, його мети, завдання

Основні етапи в організації наукових досліджень. Вибір проблеми та конкретизація теми дослідження. Поняття актуальності дослідження та визначення ступеня його наукової розробки. Визначення об'єкта, предмета, теми дослідження. Попереднє ознайомлення з літературою та визначення головних напрямків дослідження. Збирання і відбір інформації для проведення дослідження. Формулювання загальної і проміжної цілей дослідження.

Тема 7. Розробка концептуальних положень і апарату дослідження (гіпотези, методи, етапи, об'єкти, засоби). Вивчення теоретичного і практичного стану проблеми

Вибір методології, опорних теоретичних положень дослідження. Визначення ходу та передбачуваних результатів дослідження. Типологія методів наукового дослідження. Побудова гіпотези дослідження. Вибір методів дослідження. Види гіпотез: нульова, описова, пояснювальна, основна, робоча, прогностична. Складання робочого плану.

Тема 8. Розробка та експериментальна перевірка моделі, головних ідей, концептуальних положень, що покладені в основу дослідження

Наукове пізнання і моделювання. Модель як метод описування системи, характерні ознаки моделей. Методи моделювання систем. Модель організації як відкритої системи. Збирання та накопичення матеріалів дослідження. Організація і проведення експерименту: перевірка експериментальної документації; вибір засобів вимірювання, їх конструювання; обробка результатів спостереження. Обробка результатів спостереження. Вимоги до побудови моделі. Приклади використання

моделей при прийнятті управлінських рішень.

Тема 9. Обробка даних дослідження та оформлення результатів. Форми відображення результатів наукового дослідження: повідомлення, доповіді, тези, статті, дипломні роботи, розділи до монографій, науково-методичні рекомендації, навчальні посібники, дисертації, монографії

Аналіз і узагальнення даних дослідження. Визначення репрезентативності висновків. Співставлення результатів дослідження із теорією. Аналіз розходжень. Уточнення теоретичних моделей, досліджень та висновків. Проведення додаткових експериментів. Реалізація результатів виконаного дослідження. Подання текстового матеріалу: загальні вимоги до тексту наукової роботи; мова і стиль наукової роботи; подання окремих видів текстового матеріалу. Оформлення окремих видів ілюстративного та табличного матеріалу (креслення, графіки, фотографії тощо). Правила оформлення списку використаних джерел. Рецензування науково-дослідних робіт. Доповідь про роботу. Складання тез доповіді. Наукова монографія, наукова стаття.

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Поняття, види та вимоги до наукового дослідження

План

1. Наука як система знань. Наукознавство та його основні розділи. Поняття, зміст, мета і функції науки
2. Форми організації та управління наукою в Україні
3. Основні ознаки наукового дослідження. Системність, доказовість та теоретичність наукового дослідження
4. Емпіричні, логічні та теоретичні пізнавальні завдання наукового дослідження
5. Класифікація наукових досліджень

Завдання для самостійної роботи

1. Сутність науки та її цілі. Функції науки.
2. Класифікація наук. Мета і завдання фундаментальних та прикладних наук.
3. Сутність наукових досліджень та їх класифікація.
4. Необхідність проведення наукових досліджень. Вимоги до наукового дослідження.
5. Основні етапи в організації наукових досліджень.
6. Стратегії наукових досліджень. Лінійна, циклічна, розгалужена, адаптивна стратегія, стратегія приростів наукового дослідження, випадковий пошук.

Тема 2. Основи методології науково-дослідної роботи. Типологія методів дослідження

План

1. Логіка та методологія наукового дослідження
2. Поняття системного підходу в науковому дослідженні

3. Загальнонаукові, часткові та спеціальні методи дослідження
4. Головні компоненти методики наукового дослідження

Завдання для самостійної роботи

1. Охарактеризуйте рівні методології: технологічний, загальнонауковий, конкретно-науковий, філософський.
2. Охарактеризуйте функції методології: загальну та часткову.
3. Дайте визначення поняття: методологія.
4. Роль експериментально-ігрових методів у галузі фінансів.
5. Методологія і методи наукового пізнання. Загальна методологія і часткова методологія.
6. Діалектичний підхід в наукових дослідженнях. Метафізичний метод.

Тема 3. Емпіричні методи наукового дослідження

План

1. Загальна характеристика емпіричних методів. Спостереження й експеримент.
2. Порівняння і вимірювання.
3. Емпіричні методи в економічних дослідженнях.
4. Опитування як метод.
5. Формалізація та аксіоматизація як методи наукового дослідження.

Завдання для самостійної роботи

1. Види анкетування: контактне, заочне, пілотне.
2. Які вимоги висувають до організації “мозкового штурму” ?
3. Метод Дельфи та його застосування у галузі фінансів.
4. Приклади використання методу “чорної скрині” у професійній діяльності фінансиста.
5. Сутність соціометричного критерію?

Тема 4. Методологія теоретичних досліджень

План

1. Загальнонаукові теоретичні методи.
2. Аналіз та синтез, їх види: емпіричний, елементарно-теоретичний, структурно-генетичний.
3. Дедукція та індукція. Поняття загального та часткового.
4. Аксиоматичний та історичний методи теоретичних досліджень.
5. Моделювання та його принципи.
6. Ідеалізація, гіпотеза і теорія.

Завдання для самостійної роботи

1. Проектування та прогнозування як методи наукового дослідження.
2. Методи формальної логіки: метод єдиної схожості, супутніх змін та ін.
3. Абстрагування та конкретизація.
4. Аналогія як загальнонауковий метод.

Тема 5. Основні поняття і визначення математичних методів та методів статистичної обробки наукових даних

План

1. Характеристика кількісних методів наукового дослідження.
2. Дослідження операцій.
3. Математичні моделі.
4. Методи статистичної обробки даних.

Завдання для самостійної роботи

1. Принципи і методи вимірювання.
2. Шкала як конструювання еталону вимірювання. Види шкал.
3. Загальна характеристика кваліметрії.
4. Методи багатомірного статистичного аналізу.

Тема 6. Структура дослідження: обґрунтування актуальності і визначення теми дослідження, його мети, завдання

План

1. Поняття актуальності дослідження та визначення ступеня його наукової розробки.
2. Визначення об'єкта, предмета, теми дослідження.
3. Попереднє ознайомлення з літературою та визначення головних напрямків дослідження.
4. Збирання і відбір інформації для проведення дослідження.
5. Формулювання загальної і проміжної цілей дослідження.

Завдання для самостійної роботи

1. Організаційне та інформаційне забезпечення наукового дослідження.
2. Градації актуальності.
3. Перетворення, доповнення, конкретизація – головні рівні новизни дослідження.
4. Практична значущість результатів дослідження.
5. Критерії вибору теми.

Тема 7. Розробка концептуальних положень і апарату дослідження (гіпотези, методи, етапи, об'єкти, засоби). Вивчення теоретичного і практичного стану проблеми

План

1. Вибір методології, опорних теоретичних положень дослідження.
2. Визначення ходу та передбачуваних результатів дослідження.
3. Побудова гіпотези дослідження, вибір методів дослідження.
4. Види гіпотез: нульова, описова, пояснювальна, основна, робоча,

прогностична.

5. Складання робочого плану.

Завдання для самостійної роботи

1. Характеристика видів дослідницької стратегії: монографічне, польове та експериментальне дослідження.
2. Констатуючий експеримент – засіб установавання вихідного стану предмета дослідження.

Тема 8. Розробка та експериментальна перевірка моделі, головних ідей, концептуальних положень, що покладені в основу дослідження

План

1. Наукове пізнання і моделювання. Модель як метод описування системи.
2. Збирання та накопичення матеріалів дослідження.
3. Організація і проведення експерименту.
4. Обробка результатів спостереження.
5. Вимоги до побудови моделі.
6. Приклади використання моделей при прийнятті управлінських рішень.

Завдання для самостійної роботи

1. Сутність методу експертних оцінок.
2. Корегування попередніх висновків і результатів за результатами наукового експерименту.
3. Пробні досліді: мета та доцільність проведення.
4. Експерименти: природні та штучні.

Тема 9. Обробка даних дослідження та оформлення результатів. Форми відображення результатів наукового дослідження: повідомлення, доповіді, тези, статті, дипломні роботи, розділи до монографій, науково-методичні рекомендації, навчальні посібники, дисертації, монографії

План

1. Аналіз і узагальнення даних дослідження. Визначення репрезентативності висновків.
2. Співставлення результатів дослідження із теорією. Аналіз розходжень. Уточнення теоретичних моделей, досліджень та висновків.
3. Проведення додаткових експериментів.
4. Реалізація результатів виконаного дослідження.
5. Рецензування науково-дослідних робіт. Доповідь про роботу. Складання тез доповіді. Наукова монографія, наукова стаття.

Завдання для самостійної роботи

1. Формулювання наукових та виробничих висновків, складання науково-технічного звіту.
2. Оприлюднення результатів дослідження та впровадження їх у практику.
3. Прийоми викладу наукових матеріалів. Види науково-дослідних робіт.

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Самостійна робота студентів полягає у вивченні й опрацюванні відповідної літератури, законодавчих і нормативне-правових документів, а також виконанні навчальних завдань. У ході самостійної роботи студентові необхідно за допомогою рекомендованої літератури вивчити весь матеріал, передбачений програмою курсу з відповідної теми й виконати навчальні завдання.

Самостійна робота студента має своєю *метою*:

забезпечити розширення та поглиблення теоретичних і практичних знань у підготовці студента до науково-дослідної діяльності;

забезпечити оволодіння методологією і методами наукових досліджень, вдосконалення методів публічного виступу, підготовки доповідей, наукових статей, курсових і випускних кваліфікаційних робіт;

виявляти сучасні наукові досягнення і застосувати їх при організації науково-дослідної роботи;

виявити ступінь опанування студентами понятійно-категоріального апарату науки.

Для самостійної роботи студентів використовуються такі *форми*:

опрацювання лекційного матеріалу;

опрацювання навчальної та навчально-методичної літератури;

підготовка до семінарських занять;

виконання контрольних робіт;

підготовка рефератів;

підготовка до тестового і підсумкового контролю.

У процесі самостійної роботи над курсом «Методологія проведення наукових досліджень» студент повинен оволодіти як загальнонауковими методами теоретичного узагальнення факторів, так і специфічними статистичними та економічними методами наукового дослідження. Самостійна робота студента повинна привчати його застосовувати сучасну

методику економічного аналізу з використанням графіків, таблиць, діаграм, економічних методів та комп'ютерної техніки.

Самостійна робота студента над літературними джерелами повинна виробити в нього аналітичне мислення, навчити робити обґрунтовані висновки й пропозиції під час вирішення актуальних питань науково-дослідної роботи.

У роботі над навчально-програмним матеріалом студент повинен вміти самостійно підбирати літературні джерела з будь-якого проблемного питання як у теоретичному, так і в практичному їх аспекті. Літературні джерела повинні включати повний список монографій, брошур, статей, нормативних документів, що стосуються того чи іншого проблемного питання у процесі організації наукових досліджень.

Таким чином, самостійна робота забезпечить оволодіння студентами методологією, методами та необхідним інструментарієм дослідження різноаспектних проблем, сприятиме підвищенню якості наукового дослідження, набуття відповідного практичного досвіду поєднання теоретичних знань і практичних навиків, успішному захисту випускних кваліфікаційних робіт.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ.

Для виконання контрольної роботи необхідно:

1. Обрати тему магістерської роботи, подати на кафедру заяву про затвердження теми магістерської роботи.

Тематика магістерських робіт за спеціальністю Фінанси, банківська справа та страхування розробляється випускаючою кафедрою згідно з затвердженими програмами курсів, відображає актуальну проблематику сучасних перспективних напрямів розвитку науки та фінансової системи держави.

Тема магістерської роботи обирається студентом самостійно, відповідно до рекомендованої тематики. Не допускається виконання декількох робіт з однієї теми.

При виборі теми магістерської роботи необхідно враховувати: особисті наукові інтереси, досвід, свої можливості та здібності; наукову спрямованість та можливості кафедри, при якій виконується магістерська робота;

актуальність, наукову новизну та практичне значення теми дослідження.

Разом з вибором теми визначається об'єкт, на матеріалах якого буде виконуватися робота.

Обрані студентами теми магістерських робіт розглядаються і затверджуються на засіданні кафедри, після чого затверджуються наказом по академії. Магістерські роботи, які не відповідають затвердженій тематиці, до реєстрації не приймаються. Всі подальші зміни теми та об'єкта дослідження, які можуть виникнути у процесі виконання роботи, за аргументованим клопотанням наукового керівника можуть бути зафіксовані в установленому порядку.

2. Визначити та написати зміст роботи. Зміст роботи подається на початку магістерської роботи і може займати 1 сторінку. Він містить найменування усіх розділів, підрозділів та пунктів (якщо вони мають

заголовком), зокрема вступу, висновків, списку використаних джерел, додатків. Назви розділів і підрозділів повинні бути стислими та зрозумілими, літературно грамотними, тісно пов'язаними з назвою роботи, але не повторювати її. Починати необхідно з вивчення літературних джерел (монографії, статті в журналах, наукових збірниках і періодичній пресі, які стосуються висвітлюють результати досліджень окремих питань обраної теми). На основі вивчення першоджерел здійснюється написання змісту магістерської роботи.

Магістерська робота, як правило складається з вступу, основної частини (трьох розділів), висновків та пропозицій, списку використаних літературних джерел, додатків.

Назва розділів, підрозділів, їх співвідношення визначаються з врахуванням специфіки обраної теми.

В процесі написання магістерської роботи всі її складові частини (розділи, а всередині розділів - підрозділи) повинні бути логічно взаємопов'язані.

3. Написати вступ до магістерської роботи.

У *вступі* до магістерської роботи на 3 - 5 сторінках розкривається сутність і стан наукової проблеми (задачі) та її значущість, підстави і вихідні дані для розроблення теми, обґрунтування необхідності проведення дослідження. Далі подають загальну характеристику магістерської роботи в рекомендованій нижче послідовності.

Ступінь розробленості проблеми передбачає характеристику наукових підходів з досліджуваної теми з врахуванням тих науково-інформаційних джерел, на базі яких виконана робота.

Актуальність теми розкриває сутність досліджуваної проблеми, яка розглядається в магістерській роботі, зазначається її важливість і перспективи для теорії і практики фінансів. Висвітлення актуальності не повинно бути багатослівним. Досить кількома реченнями висловити головне – сутність проблеми або наукового завдання

Метою магістерської роботи є проведення теоретичних та практичних досліджень, поглиблене осмислення професійної проблеми, розробка інноваційних пропозицій у певній сфері виробництва або наукової діяльності та рекомендацій щодо їх упровадження. Мета дослідження завжди спрямована на одержання нових знань про предмет дослідження, які сприятимуть підвищенню рівня ефективності. Не слід формулювати мету як «Дослідження...», «Вивчення...», «Обґрунтування...» тому що ці слова вказують на засіб досягнення мети, а не на результат дослідження.

Завдання магістерської роботи витікають з її мети і сприяють досягненню визначеної мети. Послідовність визначення завдань має бути обумовлена логікою наукового пошуку, враховуючи, що кожне наступне завдання повинно впливати з попереднього, а їх взаємопов'язаний ланцюжок має привести до досягнення поставленої мети. Необхідно пам'ятати, що завдання, по-перше, розкривають сутність всього процесу дослідження, по-друге, результати їх вирішення повинні бути відображені у висновках.

Визначення завдань дослідження рекомендується робити у формі переліку дій дослідника, які формулюються, виходячи з наступних смислових значень: вивчити..., описати..., оцінити..., розкрити..., виявити..., встановити ефективність...

Об'єкт дослідження – це процес або явище, яке породжує проблемну ситуацію і обране для вивчення в магістерській роботі.

Предмет дослідження визначається темою магістерської роботи, він завжди знаходиться в рамках об'єкта дослідження, на ньому безпосередньо зосереджується увага. При цьому слід пам'ятати, що чим вужчим буде предмет дослідження, тим глибшим, змістовнішим і цікавішим може бути дослідження.

Методи дослідження. Перераховують використані наукові методи та змістовно визначають, що саме досліджувалось кожним методом. Вибір методів дослідження повинен забезпечити достовірність отриманих

результатів і висновків.

Наукова новизна. Викладаються аргументовано, коротко та чітко наукові положення, які виносяться на захист, зазначаючи відмінність одержаних результатів від відомих раніше та ступінь новизни одержаних результатів (удосконалено, дістало подальший розвиток).

Формулювання положень наукової новизни результатів магістерської роботи може бути таким: «вперше одержано...», «виявлено... й удосконалено...», «розроблено нову методику... з використанням традиційних засобів...», «набуло подальшого розвитку...».

Сутність цього пункту вступу має бути подано у вигляді тезового переліку нових наукових положень, які плануються магістрантом особисто.

Практичне значення магістерської роботи розкривається через параметри практичної цінності її результатів. Практична значимість – це важлива ознака магістерської роботи, оскільки наукова робота такого рівня не завжди може претендувати на суттєвий теоретичний результат. При цьому слід враховувати, що практичну значущість можуть мати результати як прямо адресовані для застосування на практиці, так і ті, що включаються в теорію, а вже через неї сприяють вдосконаленню практичної роботи. У цьому підпункті вступу слід зазначити де, з якою метою і в якій формі можна їх використати, а також яким може бути очікуваний результат.

Завдання виконують у формі стислого реферату з посиланням на використані (рекомендовані) джерела, перелік яких додають в кінці роботи.

При виявленні викладачем помилок та зауважень щодо виконання контрольної роботи, результати їх виправлення оформляються письмово та додаються до контрольної роботи.

Контрольну роботу необхідно виконати на аркушах формату А4 (відстань між рядками 1,5 інтервали, гарнітура –Times New Roman Cyr, кегль -14, поля: угорі та знизу –2 см., зліва –3 см., праворуч –1 см., абзац - 1,5 см.), додаючи список використаної літератури. Робота повинна бути скріплена та представлена для перевірки не пізніше, ніж за 10 днів до початку сесії.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ
«МЕТОДОЛОГІЯ ПРОВЕДЕННЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

(РЕКОМЕНДОВАНА ТЕМАТИКА МАГІСТЕРСЬКИХ РОБІТ
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ «Фінанси, банківська справа та страхування»

освітньо-кваліфікаційний рівень: *магістр*

(тематика змінюється та затверджується кожного року))

1. Управління формуванням та ефективності використання прибутку на підприємстві.
2. Оптимізація фінансових результатів діяльності підприємства.
3. Оптимізація прибутковості підприємства
4. Пріоритети бюджетної політики в умовах економічних трансформацій
5. Фінансове обґрунтування стратегій розвитку комунального господарства
6. Механізм регулювання ринку фінансових послуг України
7. Управління портфелем цінних паперів інститутів спільного інвестування
8. Іпотечне кредитування сільськогосподарських підприємств
9. Фінансове регулювання формування і використання капіталу будівельними підприємствами України
10. Оптимізація формування і використання фінансових ресурсів закладів освіти
11. Формування та використання оборотного капіталу промислових підприємств в умовах ринку
12. Оптимізація ефективності формування та використання фінансових ресурсів підприємства
13. Оптимізація фінансової стійкості підприємства
14. Оптимізація ефективності фінансової діяльності підприємства.
15. Оптимізація ефективності інвестиційної діяльності підприємства.
16. Рентабельність підприємства та шляхи її підвищення.

17. Фінансовий стан підприємства та шляхи його зміцнення.
18. Грошово-кредитне регулювання та його роль у забезпеченні рівноваги доходу та платіжного балансу держави
19. Соціальне страхування в умовах трансформаційної економіки
20. Фінансовий механізм управління дефіцитом державного бюджету України
21. Ліквідність та платоспроможність підприємства
22. Недержавне пенсійне забезпечення: особливості становлення в Україні
23. Перестраховання як невід'ємна складова забезпечення фінансової стійкості страховика
24. Державне регулювання розвитку страхового ринку України
25. Ризик-менеджмент формування податкових доходів бюджету
26. Оподаткування нерухомості фізичних осіб: практика та перспективи України
27. Модернізація механізму бюджетного соціально-економічного розвитку в Україні
28. Фінансове територіальне вирівнювання в системі міжбюджетних відносин
29. Формування фінансового механізму соціального страхування в Україні
30. Формування системи доходів Державного бюджету України в умовах розбудови ринкової економіки.
31. Формування та оцінка ефективності управління фінансовим потенціалом місцевого бюджету
32. Механізм оцінки ефективності державного фінансового контролю в Україні
33. Система державного аудиту ефективності виконання бюджетних програм
34. Оцінка ефективності управління активами недержавного пенсійного фонду
35. Механізм розвитку фінансового ринку України

36. Дефіцит бюджету як складова системи бюджетного регулювання
37. Фінансові ризики в діяльності страхових компаній
38. Зовнішній державний борг: механізм управління та боргова стратегія України
39. Грошові доходи населення як джерело внутрішніх державних запозичень в Україні.
40. Фінансове забезпечення університетської науки в Україні
41. Фінансова політика України у галузі загальної середньої освіти
42. Механізм залучення і використання фінансових ресурсів недержавних пенсійних фондів
43. Видатки державного бюджету на розвиток людського капіталу
44. Фінансове забезпечення територіальних громад у системі міжбюджетних відносин
45. Фінансова спроможність підприємств та її вплив на фінансову безпеку держави
46. Лізинг у системі фінансових інструментів інноваційного розвитку економіки
47. Процентні важелі реалізації фінансової політики держави
48. Формування та використання оборотного капіталу промислових підприємств в умовах ринку
49. Оптимізація обсягу і структури оборотних активів підприємства.
50. Обґрунтування оптимальної структури капіталу підприємства.
51. Фінансове забезпечення соціального захисту населення в Україні.
52. Формування та зміцнення дохідної бази державного бюджету.
53. Формування і використання коштів Пенсійного фонду.
54. Місцеві бюджети та їх роль в розвитку регіонів.
55. Фінансове забезпечення місцевих запозичень в умовах самоврядування.
56. Механізм обслуговування місцевого боргу (на прикладі...)
57. Джерела та резерви підвищення дохідності місцевих бюджетів (на

- прикладі конкретного району, міста чи області).
58. Економічна та фінансова основа місцевого самоврядування (на прикладі конкретного району, міста чи області).
59. Бюджетне фінансування соціально-економічної інфраструктури регіону.
60. Особливості формування доходів місцевих бюджетів у сучасних умовах.
61. Оподаткування прибутку підприємств та його вплив на прийняття фінансово-господарських рішень.
62. Податок на прибуток і його роль в регулюванні економічних процесів.
63. Місцеві податки та їх роль у податковій системі України.
64. Пряме оподаткування та вдосконалення механізму його справляння.
65. Непрямі податки з підприємств та їх вплив на фінансовий стан підприємства.
66. Страхування майнових ризиків підприємства.
67. Страхування фінансових ризиків.
68. Формування доходів страховика та порядок їх оподаткування в Україні.
69. Напрями оптимізації структури доходів підприємства.
70. Обґрунтування доцільності лізингового кредитування для підприємства.
71. Шляхи залучення інвестиційних ресурсів для підприємств через ринок цінних паперів.
72. Шляхи підвищення кредитоспроможності підприємства.
73. Амортизаційна політика підприємства та її вплив на формування фінансових ресурсів.
74. Ефективність інвестиційної діяльності підприємства та шляхи її підвищення.
75. Фінансове забезпечення функціонування та відтворення необоротних активів підприємства.
76. Фінансові ризики лізингових компаній.

77. Удосконалення фінансового забезпечення діяльності підприємств.
78. Обґрунтування шляхів підвищення ліквідності активів підприємства.
79. Банківське кредитування в системі фінансування підприємств.
80. Державний борг України: проблеми обслуговування та управління.
81. Фінансово-економічні наслідки державного боргу.
82. Формування механізму фінансової стратегії сталого розвитку підприємства
83. Вплив макроекономічних факторів на виконання державного бюджету
84. Фінансове забезпечення інноваційної діяльності підприємств
85. Співпраця України з міжнародними фінансовими організаціями.
86. Механізм формування державного внутрішнього боргу України
87. Фіскальна політика України на регіональному рівні
88. Фінансові ризики лізингових компаній України
89. Формування і виконання місцевих бюджетів України
90. Шляхи реформування податкової системи України
91. Формування амортизаційної політики підприємства
92. Оптимізація бюджетного дефіциту
93. Формування інвестиційних ресурсів регіону
94. Податкова політика та економічний розвиток регіонів.
95. Податковий потенціал у механізмі регулювання економічного зростання
96. Фінансове забезпечення інвестиційної діяльності підприємства
97. Фінансове планування на підприємстві в умовах ринкової економіки
98. Фінанси державних підприємств
99. Державний кредит та його роль у формуванні фінансових ресурсів держави
100. Проблеми та перспективи реформи системи пенсійного забезпечення в Україні
101. Організація міжбюджетних відносин в Україні
102. Інвестиційна діяльність страхової компанії

103. Казначейська система виконання Державного бюджету України
104. Система фінансового забезпечення місцевого самоврядування
105. Розвиток вторинного ринку цінних паперів України.
106. Амортизаційна політика та її вплив на фінансово-економічну діяльність підприємств
107. Формування і використання фінансів суб'єктів малого підприємництва
108. Розвиток ринку цінних паперів України.
109. Ефективність витрат виробництва і їх вплив на формування фінансових результатів діяльності підприємства.
110. Бюджетна політика органів місцевого самоврядування.
111. Банківське кредитування в умовах ринкової економіки: стан та розвиток
112. Операції комерційних банків з цінними паперами в умовах ринкової економіки.
113. Управління ринком цінних паперів України в сучасних умовах.
114. Удосконалення управління комерційними банками України.
115. Операції комерційних банків по обслуговуванню фізичних осіб та напрями їх подальшого розвитку.
116. Операції з кредитування фізичних осіб в національній валюті та перспективи їх розвитку.
117. Вексельний обіг в Україні: проблеми та перспективи розвитку.
118. Інструменти грошово-кредитної політики Центрального банку та їх використання в Україні.
119. Організація внутрішньобанківського аудиту та його роль у формуванні стратегії комерційного банку.
120. Платіжні системи України: стан та стратегії їх розвитку.
121. Кредитний ризик комерційного банку та шляхи його мінімізації.
122. Удосконалення методики оцінки кредитоспроможності позичальника.

123. Ринок цінних паперів та портфельні ризики банку.
124. Прогнозування попиту на послуги банку та їх планування.
125. Конкурентне середовище банку та розробка засобів з його поліпшення.
126. Міжнародні розрахунки комерційних банків та шляхи їх удосконалення.
127. Операцій банків з валютними резервами та напрями їх удосконалення.
128. Формування та використання резервів під можливі втрати банків при здійсненні активних операцій.
129. Міжбанківський кредитний ринок України: формування та перспективи розвитку.
130. Організація внутрішньобанківського аудиту та його роль в формуванні стратегії комерційного банку.
131. Удосконалення безготівкових розрахунків шляхом використання пластикових карток.
132. Ризики в сучасній банківській діяльності, засоби їх зниження.
133. Зовнішні ризики та їх вплив на діяльність банку.
134. Прогнозування попиту на послуги банку та їх планування.
135. Оптимізація кредитних ризиків комерційних банків.
136. Валютні операції комерційного банку та визначення напрямів їх удосконалення.
137. Система банківського нагляду та його забезпечення НБУ.
138. Вплив іноземних інвестицій на формування власного капіталу банку.
139. Сутність та економічні засади функціонування комерційного банку.
140. Ризики формування кредитної заборгованості в банку
141. Касові операції комерційних банків.
142. Розрахункові операції комерційних банків.

143. Лізингові операції комерційних банків.
144. Факторингові операції комерційних банків.
145. Операції комерційних банків з векселями.
146. Сучасні банківські продукти і технології.
147. Оцінка фінансового стану комерційного банку через систему рейтингування: проблеми та перспективи.
148. Стратегічний аналіз фінансових результатів комерційного банку.
149. Валютна політика як напрям діяльності центрального банку.
150. Процентна політика центрального та комерційного банків.
151. Монетарна політика центральних банків: сучасні тенденції формування.
152. Грошово-кредитна політика НБУ: проблеми та перспективи формування
153. Безготівкові операції банку і перспективи розвитку.
154. Стан та перспективи розвитку споживчого кредитування в Україні.
155. Оцінка ефективності кредитної діяльності банку
156. Ситуаційне управління доходами банку
157. Застосування фінансових моделей в управлінській системі банком.
158. Планування та прогнозування грошових потоків банку
159. Управління дохідністю кредитного портфелю банку
160. Система оцінки якості кредитного портфелю банку та напрями її удосконалення
161. Стратегія формування портфеля цінних паперів банку
162. Оцінка дохідності та ризиків портфелю цінних паперів банку
163. Управління грошовою позицією та обов'язковими резервами банку
164. Фінансова стратегія банку та її аналітичне забезпечення
165. Інформаційно-аналітичне забезпечення управління активами і

пасивами банку

- 166. Управління прибутковістю банку
- 167. Управління ліквідністю банку
- 168. Інвестиційна політика банку
- 169. Антикризове управління банку
- 170. Планування та прогнозування ресурсного потенціалу розвитку банку

- 171. Реструктуризація кредитної заборгованості банку
- 172. Управління прибутковістю банківських послуг
- 173. Проблеми управління капіталом у банку.
- 174. Система управління залученими коштами в банку та її

удосконалення

- 175. Управління інвестиційною діяльністю банку
- 176. Політика управління активами і пасивами банку
- 177. Напрями удосконалення з антикризового управління в банку.
- 178. Управління ліквідністю банку в умовах кризи
- 179. Реінжиніринг бізнес-процесів та перспективи його розвитку в банках України

- 180. Управління ресурсною базою банку
- 181. Оптимізація розміру та структури банківського капіталу
- 182. Зворотній інжиніринг бізнесу банку та перспективи його розвитку

- 183. Планування та прогнозування фінансової діяльності банку

- 184. Функціональний контролінг та перспективи його розвитку в банках України

- 185. Фінансова структура банку та шляхи її удосконалення

- 186. Сучасний стан та перспективи розвитку системи контролінгу в банках України

- 187. Система фінансового контролю в банку та напрями її удосконалення

188. Організація планово-економічної роботи в банку та шляхи її удосконалення
189. Стратегічний контроль та напрями його розвитку в банках України
190. Оперативний контролінг та напрями його розвитку в банках України
191. Стратегічний аналіз діяльності банку
192. Імітаційне моделювання впливу зовнішнього середовища на діяльність банку
193. Механізм бізнес-планування в банку та шляхи його удосконалення
194. Організація бюджетування в банку та напрями його удосконалення
195. Система управлінської звітності фінансового контролера банку та її удосконалення
196. Інформаційні потоки банку в системі контролінгу
197. Оцінка економічної привабливості клієнтів в банку
198. Система контролінгу проектів в банку та її удосконалення
199. Контролінг як інформаційно-сервісна підтримка менеджменту банку
200. Управлінський облік як основа контролінгу в банку
201. Оцінка інвестиційних проектів у системі контролінгу банку
202. Бюджет як інструмент оперативного планування діяльності банку
203. Механізм стратегічного планування розвитку банку та напрями її удосконалення
204. Фінансовий контролінг та перспективи його розвитку в банках України
205. Оцінка ефективності діяльності бізнес-підрозділів банку
206. Формування інформаційної системи банку для вирішення задач контролінгу

207. Фінансовий аналіз як інструмент банківського контролінгу
208. Формування системи нормування стандартних витрат в банках України
209. Діагностика внутрішнього середовища банку та напрями її удосконалення
210. Планування балансу банку та основні шляхи його удосконалення
211. Система контролю за витратами банку та її удосконалення
212. Портфоліо – аналіз як інструмент банківського контролінгу
213. Методи прогнозування стратегічної позиції банку
214. Контролінг та його роль в підвищенні ефективності діяльності банку
215. Управління структурою планового балансу банку
216. Оцінка конкурентної позиції банку
217. Конкурентоздатність банку на ринку депозитних послуг
218. Конкурентоздатність банку на ринку кредитних послуг
219. Інтегральна оцінка конкурентних переваг банку
220. Оцінка фінансової стійкості банку як індикатор його конкурентоздатності
221. Міжнародна система оцінки якості управління банком та перспективи впровадження її в Україні
222. Сучасні інструменти виміру кредитного ризику банку
223. Управління процентним ризиком
224. Управління валютним ризиком
225. Управління ризиком незбалансованої ліквідності
226. Управління портфельним ризиком банку
227. Організація ризик-менеджменту в банку
228. Концептуальна модель управління ринковим ризиком банку
229. Методичні засади та інструментарій діагностики юридичних осіб-позичальників банку
230. Ринок банківських кредитів в Україні, його оцінка і напрями

розвитку

231. Методи управління ризиками та перспективи їх розвитку в Україні
232. Управління кредитним ризиком окремої позики
233. Інформаційно-аналітична та організаційна підтримка ризик-менеджменту в банку
234. Політика управління ризиками банку
235. Лімітна політика банку та напрями її удосконалення
236. Формування системи моніторингу ризиків у банку.
237. Система страхування ризиків в банках та напрями її розвитку в Україні
238. Сучасний інструментарій виміру та прогнозування ринкового ризику банку.

НАВЧАЛЬНІ ПОСІБНИКИ

1. Колісніченко Е.В. Основи наукових досліджень Суми: Сумський державний університет, 2012.-83 с.
2. Колесников О. В. Основи наукових досліджень. 2-ге вид. випр.. та доп. Навч.. посіб..– К.: Центр учбової літератури, 2011. – 144 с.
3. Білуха М. Т. Основи наукових досліджень: Підручник для студ. екон. спец. вузів. – К., 1997. – 271 с.
4. Білуха М. Т. Методологія наукових досліджень: підручник / М. Т. Білуха. - К. : АБУ, 2002.
5. Єріна А. М. Методологія наукових досліджень: навчальний посібник / А. М. Єріна, В. Б. Захожай, Д. Л. Єрін. - К. : Центр навчальної літератури, 2004.
6. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень: Навч. посібник / О. В. Крушельницька. - К.: Кондор, 2003. - 192 с.
7. Кустовська О. В. Методологія системного підходу та наукових

- досліджень: Курс лекцій. - Тернопіль: Економічна думка, 2005. - 124 с.
8. Пілюшенко В. Л. Наукове дослідження: організація, методологія, інформаційне забезпечення: Навчальний посібник / В. Л. Пілюшенко, І.В. Шкрабак – К.: Лібра, 2004. – 344 с.
 9. П'ятницька-Позднякова І. С. Основи наукових досліджень у вищій школі: Навч. посібник / І. С. П'ятницька-Позднякова. - К., 2003. - 116 с.
 10. Сидоренко В. К. Основи наукових досліджень: Навч. посібн. / В. К. Сидоренко, М. А. Хайруддінов, У.А. Абдулгасис – Сімферополь, 2000. – 168 с.
 11. Філіпенко А. С. Основи наукових досліджень. Конспект лекцій: Посібник. -К.: Академвидав, 2004. - 208 с.
 12. Цехмістрова Г. С. Основи наукових досліджень: Навчальний посібник / Г.С. Цехмістрова - Київ: Видавничий Дім «Слово», 2003.- 240 с.